

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandling.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg synes, at formuleringen af forespørgslen er meget upræcis. Det fremgår ikke helt klart, om der er tale om hele uddannelsessystemet, eller det kun er de videregående uddannelser, der sigtes til. Jeg har valgt at tage udgangspunkt i det samlede uddannelsessystem.

Siden 1993 har et andet grundsyn sat sit præg på uddannelsespolitikken her i Danmark, et grundsyn som ud over at tillægge uddannelse en afgørende rolle i den økonomiske udvikling også ser uddannelse som et centralt element i et højt udviklet og socialt afbalanceret demokrati.

Det er Socialdemokratiets grundholdning, at adgangen til at uddanne sig er en ret for den enkelte. Derfor har vi altid arbejdet for, at alle uanset bopæl, køn, social eller etnisk baggrund skal sikres mulighed for at vælge og gennemføre en uddannelse. Barriererne for at kunne uddanne sig skal fjernes. Det gælder både for unge og for voksne. Ser man på den samlede uddannelseskapacitet, er der sket en stærk udbygning i de senere år. Ikke mindst lancerede regeringen i 1993 »Uddannelse til alle«, der indeholdt en handlingsplan med det mål, at 90-95 pct. af ungdomsårgangene inden udgangen af 1990'erne skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

De fleste af de forslag er nu omsat til handling, og jeg vil blot nævne nogle af de væsentligste. Der er med brobygningsloven skabt en glidende overgang mellem folkeskole og ungdomsuddannelserne. Der er også oprettet flere nye uddannelser. Det gælder f.eks. erhvervsgrunduddannelsen, som Socialdemokratiet gerne havde set som en integreret del af erhvervsuddannelsessystemet, men som efterhånden er ved at blive kørt ind. Den frie ungdomsuddannelse skal også nævnes. Et andet eksempel er den helt nye pædagogiske grunduddannelse, som startede her i august måned. Den er et godt tilbud både til unge uden erhvervs erfaring og til personer, der allerede har arbejdet inden for det pædagogiske område i en årrække.

Skal man sikre, at alle har adgang til uddannelse, nytter det ikke kun at se på selve kapaciteten eller antallet af uddannelsespladser. Der skal skabes større sammenhæng i uddannelsessystemet. F.eks. må en ungdomsuddannelse

ikke blive en blindgyde, der ikke rigtig fører videre i uddannelsessystemet. Der skal altid være klare muligheder for at uddanne sig videre. Derfor skal det på forhånd være sikret, at der stilles krav om, at uddannelser giver merit videre i uddannelsessystemet. Der skal også fortsat arbejdes på at gøre det lettere at få godkendt merit for den undervisning, man tidligere har modtaget.

Frafaldet i uddannelsessystemet skal mindskes. Hvad nytter det, at man kommer ind på en uddannelse, hvis man på grund af mangelfuld vejledning, for ringe kvalitet i undervisningen, mangel på praktikpladser eller lignende senere dropper ud af uddannelsen? Derfor skal der på alle niveauer sættes ind over for frafaldet. Vil man for alvor gøre noget ved frafaldet, så skal man sætte ind på mange felter. I Socialdemokratiet ønsker vi bl.a. at pege på, at der er behov for en væsentlig styrkelse af vejledningen. Vi ser også gerne en fortsat styrkelse og udvikling af erhvervsuddannelserne.

I begrundelsen for forespørgslen nævnes de mange unge, som afvises hvert år. Jeg går ud fra, at der tænkes på situationen, hvor de videregående uddannelser må afvise mange unge. De mange unge, som bliver afvist, fremkalder store overskrifter i aviserne hvert år i sommermånederne. Det er også Socialdemokratiets opfattelse, at det er dybt beklageligt. Derfor har vi også arbejdet på at skaffe pladser på de videregående uddannelser og få etableret reelt frit optag på så mange områder som overhovedet muligt.

Der tales jo om videnssamfundet og om uddannelse som vort vigtigste råstof. Det bør man drage konsekvensen af, hvis det ikke bare skal blive hul snak.

Med flerårsaftalen fra 1992 blev antallet af pladser kraftigt udvidet. Aftalen er senere blevet genforhandlet, og pladsrammen er blevet udvidet yderligere. Nu er vi derhenne, hvor der er frit optag på de fleste områder. Institutionerne kan altså optage så mange, som der er bygninger, lokaler og kvalificerede lærerkræfter til at klare. Det er lykkedes at optage flere og skabe en bedre fordeling ved at lukke flere ind på de uddannelser, der har haft stor søgning. Her tænker jeg selvfølgelig på lærer- og pædagoguddannelserne og på en række uddannelser inden for sundhedsområdet, f.eks. sygeplejerskeuddannelsen, jordemoderuddannelsen og lægeuddannelsen.